

lagi materinega jezika. To so prežalostni prizori, mi smo sami še premalo zavedni, premalo ponosni na svoj jezik, rod in domačo grudo. Ni še vse zamujeno, vzdramimo se iz te zaspanosti in letargije! Moški naši kolegi so precej boljši od nas, akoravno so imeli isto odgojo kakor me. Oni so dobili svoj narodni ponos pri medsebojnem občevarju bolj kakor pri odgoji. Če hočemo biti z njimi enakopravni, jih moramo posnemati tudi v tem oziru. Dela je na tem polju več kakor dovolj. Ako bomo delale v tem duhu tudi na tem polju, si bomo pridobile nevenljivih zaslug. Naš narod ne bo smel in mogel prezirati našega delovanja — a delo se plačuje navadno le po zasluženju. Na delo torej!

(Konec.)

Pisarna

za zdravljenje naših bolnih stanovskih, družabnih, uradnih, književnih, narodnostnih in političnih razmer.

XXXIII.

Vprašanje: Nekoč smo govorili o sledeči zadevi:

I. Ali izgubi učitelj v slučaju, da gre s Štajerske učiteljevat na Kranjsko, vsa ona definitivna leta, ki so mu jih prisodili na Štajerskem — ali ne?

II. Koliko plače ima na Kranjskem učitelj s sedmimi definitivnimi leti?

III. Koliko ima vodja dvorazrednice s sedmimi definitivnimi leti?

IV. Kako se zaranačunajo definitivna leta sploh, če jih je služil kdo v kaki drugi kronovini? J. E. D., šol. vodja.

Odgovor: Ad I. Učitelj, ki gre s Štajerskega na Kranjsko (ali narobe) učiteljevat, ne izgubi niti enega definitivnega leta, ker je službovanje v vseh avstrijskih deželah enako šteto in ker je že 26 let zakonitim potom uvedena vzajemnost (reciprociteta) v tej zadevi med Štajersko in Kranjsko deželo, izrečno glede vplačevanja doneskov za pokojninski zaklad.

Ad II. To se ne da naprej določiti, ker imajo na Kranjskem posebni »status«, v katerem se po starosti dvigajo učitelji od 1000 na 1200, od 1200 na 1400 in od 1400 na 1600 K. S 7 definitivnimi leti utegne imeti učitelj na Kranjskem najbrže šele 1000 K, težko 1200 K.

Ad III. Vodja dvorazrednice te starosti ima poleg plače (1000 ali 1200 K) še 100 K opravilne doklade in naturalno stanovanje (ali 200 K namesto tega).

Ad VI. Vs a definitivna leta štejejo tudi na Kranjskem; nobeno leto, ki ga je drugod služil, mu ne odpade.

Opazka: Ta vprašanja so jako enostavna in ni jih bilo treba nam pošiljati; zakaj odgovor nanje dobite v drž. in deželnih zakonih. Zato prosimo, da naj se nam le težka in zapletena vprašanja pošiljajo. Na taka rajši odgovarjamo.

Dohtar Trn.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Društvo slovenskih učiteljic. Iz tiskanega letnega poročila posnemljemo to-le: Za društveno leto 1905 so se vršile tri seje in dva občna zbor. Dne 29. decembra 1904 je bila seja upravnega odbora; navzočih je bilo 9 odbornic. Sklenilo se je pristopiti »Hranilnici učiteljskega konvikta« z dvema deležema po 50 kron. Dva predloga sta se odložila na občni zbor.

Pri občnem zboru dne 19. aprila 1905 se je vršilo po običajnih točkah predavanje gđe. Eme Zerjavove »Kako naj učiteljica izven šole deluje za prosveto«, ki ga prijavljamo na prvem mestu. Po njenem predlogu so prevzele gospodične Mehle, Wester in Zemljan taka predavanja za prihodnje občne zборе.

Nato je bila hospitacija pri gospé O. Kobalovi. Vršiti bi se morala učna slika »Pot od Postojne do Vipave« z otroki 4. razreda — a ker je bil šole prost dan, je gospa to učno sliko očrtala s pomočjo zemljevida in risanja na tabli.

Predlog gđe. Vite Zupančičeve, da pristopi društvo z deležem 200 kron »Učiteljskemu tiskovnemu društvu« je bil sprejet.

Drugi predlog — o zvišanju članarine v prid obolelih članic — pa iz gmotnih ozirov ni prodr.

Pri volitvah je bil voljen stari odbor. Za kočevski okraj je bila izvoljena zastopnica gđe. Lea Bukovic, za postojnski pa gđe. Franjica Urbančič.

Dne 29. decembra 1905 se je vršil izredni občni zbor — v svrhu sestavljanja in podpisovanja prošnje na dež. zbor za regulacijo plač oziroma podelitve draginskih doklad. O tem občnem zboru smo svoječasno že poročali. Dohodkov je imelo društvo: članarine 174 K, prebitek iz leta 1904 pa 1030 K 61 h. — Izdatki: Knjižica »Učit. konv.« 2 K 50 h, posojilo gđe. Mahorčič 140 K, venec † V. Praprotnik 20 K, upravni in tiskovni troški 57 K 19 h, v hranilnici naloženo 984 K 92 h, skupaj 1204 K 61 h. — Rednih članov je imelo društvo: v črnomaljskem okraju 10, v kamniškem 3, v kočevskem 6, v kranjskem 14, v krškem 17, v litijem 8, v Ljubljani 12, v ljubljanski okolici 13, v logaškem okraju 16, v novomeškem 3, v postojnskem 14 in v radovljiskem 17, skupaj torej 133 članov.

Književnost in umetnost.

Knjižnica za mladino. Skrivnosti iz za kulis. Pogledali smo za kulise in videli sledeča čudesa, ki jih čini in večinoma učiteljska samosvest, ponos, vzajemnost: Na Goriškem (šolski okraji Gorica, Tolmin, Sežana) je 149 šol, ki so naročene skupno na 216 iztisov »Knjižnice za mladino«. To je napredek, ki ga mora biti vesel sam Bog gori v zlatih nebesih in gospod založnik v solnčni Gorici menda tudi. Ko bi bilo povsod tako ali vsaj ne veliko slabše. Toda poglejmo na Štajersko!

V vseh okrajih slovenskega Štajerja je okolo 232 šol, ki je naročenih izmed njih 145 na »Knjižnico za mladino«. Z ozirom na posebne razmere, ki slovenski knjigi na Štajerskem niso posebno ugodne, moramo konstatirati, da to število štajerskim tovarišem ni v sramoto. Kličemo pa jim: Naprej! Te knjižice naj si utarejo pot v sleherno šolo!

Zalostnejša perspektiva se nam kaže v tem pogledu na Kranjskem, kjer so razmere slovenski knjigi najugodnejše, a imenovano podjetje doslej ni našlo milosti. Poglejmo!

Vsekakor predujoči tu med vsemi logaški okraj z 28 šolami in 19 naročniki, za njim bi bil morda krški okraj z 32 šolami in 11 naročniki in blizu tudi kočevski z 42 šolami in 12 naročniki, kakor tudi okraj ljubljanske okolice z 41 šolami in 11 naročniki ali tudi novomeški okraj z 34 šolami in 10 naročniki. Približno v enaki letargiji se senčijo potem: postojnski (42 šol z 10 naročniki), litijski (29 šol, 7 naročnikov), kamniški (41 šol, 10 naroč.), radovljiski (29 šol, 7 naročnikov). Prav odzadaj pa capljajo: kranjski okraj (54 šol, 9 naroč.), črnomaljski (24 šol, 4 naroč.) in Ljubljana (20 šol, 3 naroč.). Pri mestnih šolah ljubljanskih moramo pripomniti, da lahko kupujejo knjižice našega podjetja v mestnih knjigotrdnicah, ker si sploh ne moremo misliti, da bi ogromna večina ljubljanskih ljudskih, trgovskih, dekliških in srednjih šol bila brez »Knjižice za mladino«.

Toda drugače je z okraji, kjer je naročena komaj $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{4}$ in kvečjemu $\frac{1}{2}$ šol. Zakaj se ne apelira na okrajno uč-